

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Redactioneel: Repetitief Negatief Denken Of 'RND'

Negatieve gedachten die steeds maar weer terugkeren en waar geen controle over te krijgen valt... Het komt voor bij tal van stoornissen, zo blijkt. 'Klassiekers' zijn uiteraard piekeren bij angst (in bijzonderheid bij de gegeneraliseerde angststoornis) en rumineren bij depressie. Maar het blijkt meer en meer dat repetitief negatief denken (RND), zoals er in de literatuur naar verwezen wordt, ook een rol speelt bij andere dan depressieve en angstklachten. Er gaan stemmen op bij zowel onderzoekers als clinici om RND te beschouwen als een transdiagnostisch proces dat het ontstaan, de instandhouding en terugkeer van een heel reeks klachten en stoornissen negatief beïnvloedt.

We zijn verheugd u in dit nummer bijdragen te kunnen presenteren van de hand van Vlaamse en Nederlandse experts ter zake. Velen van hen gelden trouwens zonder enige twijfel als internationale topspelers als het gaat om onderzoek naar RND. We hebben expliciet de 'transdiagnostische' kaart getrokken, in die zin dat we ook de rol van RND bij andere dan depressie en angst wilden aan bod laten komen. Ons inziens zijn we daar aardig in geslaagd.

Het openingsartikel of 'lead article' is een licht gewijzigde vertaling van een artikel van Thomas Ehring en Ed Watkins dat eerder verscheen in een internationaal tijdschrift. We openen er dit themanummer mee omdat het een mooi overzicht geeft van RND als *transdiagnostisch proces* en zo eigenlijk het perfecte kader schept voor de rest van dit nummer. Daarna volgt een bijdrage van Paul Boelen en Loes Keijsers over een studie die ze voerden naar het belang van rumineren bij *rouw*. Bart Verkuil en Jos Brosschot presenteren een overzicht van RND (in bijzonderheid piekeren) bij *lichamelijke gezondheidsklachten*. Petra Karsdorp, Johan Vlaeyen en Geert Crombez gaan vervolgens meer specifiek in op de rol die RND speelt bij één bijzondere klasse van lichamelijke klachten, namelijk *chronische pijn*. De *neurocognitieve kijk* op RND (ruminatie bij depressie) wordt nader belicht in een artikel van Evi De Lissnyder, Ernst Koster, en Rudi De Raedt. En als u weet dat het gros van het onderzoek naar RND is uitgevoerd bij volwassenen, zal u begrijpen dat we erg blij zijn met een overzichtsbijdrage van Lea Rood, Jeffrey Roelofs en Patricia Bijttebier over RND (in bijzonderheid rumineren) bij *kinderen en adolescenten*.

In dit themanummer vindt u ook een set van vijf korte *kort instrumenteel-tjes*. Nog korter dan gewoonlijk omdat sommige van de instrumenten al eerder besproken werden in dit tijdschrift. In het kader van de centrale topic van dit themanummer wilden we graag de belangrijkste instrumenten bundelen die repetitieve negatieve gedachten meten, en van elk een soort steekkaart presenteren naar het voorbeeld van de *ABCT Clinical Assessment Series*. Voor elk instrument vindt u achtereenvolgens het doel, een korte beschrijving, de achtergrond, info over afname, scoring, en psychometrische kwaliteiten, de

gebruikswaarden, contactgegevens om het betreffende instrument te bekomen, en literatuurverwijzingen voor nog meer achtergrond.

Twee meer toepassingsgerichte stukken sluiten het themanummer af. Zo is er een stuk van Colin van der Heiden, dat eerder al aanvaard werd voor publicatie in een internationaal gerenommeerd tijdschrift. Het artikel bespreekt de resultaten van een *RCT* waarin de effecten van metacognitieve therapie en intolerance-of-uncertainty-therapie worden vergeleken in de behandeling van piekeren bij patiënten met een gegeneraliseerde angststoornis. Tot slot is er nog een *N=1* van Mirjam Wigboldus, Erik ten Broeke en Colin van der Heiden waarin de metacognitieve benadering van piekeren wordt geïllustreerd bij de 16-jarige Aruna die te kampen heeft met gegeneraliseerde angstklachten.

Zo, hier bent u vast wel even zoet mee. We hopen dat de bijdragen u mogen inspireren bij uw klinische praktijk in de behandeling van repetitieve negatieve gedachten en/of bij het nader bestuderen ervan in uw wetenschappelijk onderzoek. Bovenal wensen we u uiteraard vooral veel plezier bij het lezen van dit nummer.

Filip Raes¹ en Thomas Ehring
gastredacteuren

*1 Met de ondersteuning van Onderzoeksproject G.0339.08 FWO-Vlaanderen (Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen) en KU Leuven Center of Excellence on Generalization Research (GRIP*TT; PF/10/005)*